

سوالات درس یک مطالعات اجتماعی نهم

ص ۳

۱) **منظومه شمسی را تعریف کنید؟** منظومه شمسی متشکل از یک ستاره به نام خورشید و اجرام آسمانی متعدد است که در مدارهای پیرامون آن میگردند.

نکته: زمین ما، بخش کوچکی از منظومه شمسی است

نکته: منظومه خورشید دارای هشت سیاره است که زمین، سومین سیاره ی آن است.

۲) **سیاره های درونی را تعریف کنید؟** چهار سیاره نزدیک به خورشید که سطحی جامد دارند، سیاره های درونی نام دارند

۳) **سیاره های بیرونی را تعریف کنید؟** چهار سیاره دورتر از خورشید که از گازهای مختلف تشکیل شده اند، سیاره های بیرونی نامیده می شوند.

نکته: دانشمندان، عمر زمین و منظومه خورشیدی را حدود ۴/۵ میلیارد سال تخمین می زنند

نکته: برخی از سیاره های خورشیدی، قمرهایی دارند که به دور این سیاره ها می گردند

ص ۴

نکته: ستاره خورشید و منظومه خورشیدی، تنها یکی از میلیاردها ستاره کهکشان راه شیری است

۴) **(فعالیت ۱) به نظر شما چرا در کاوشهای فضایی به تحقیق درباره ی سیاره بهرام (مریخ)**

بسیار توجه میشود؟ چون نشانه هایی از وجود حیات و زندگی در مریخ مشاهده شده است

نکته: مساحت کره ی زمین ۵۱۰ میلیون کیلومتر مربع است

۵) **موقعیت مکانی را تعریف کنید؟** موقعیت مکانی یک پدیده، مکان دقیق قرار گرفتن آن روی کره ی زمین است.

۶) **مدار استوا را تعریف کنید؟** در فاصله مساوی از دو قطب شمال و جنوب، می توانیم یک دایره ی بزرگ را به دور زمین تصور کنیم. این دایره بزرگ، استوا نام دارد

ص ۵

(۷) مدار را تعریف کنید؟ دایره هایی در هر دو نیمکره به موازات استوا رسم شده اند که به آنها مدار می گویند. هرچه به قطب شمال یا جنوب نزدیک می شویم، این دایره ها کوچکتر می شوند.

(۸) نکته: مدار استوا (مدار مبدأ) صفر درجه است. بقیه ی مدارها بین ۰ تا ۹۰ درجه شمالی یا جنوبی درجه بندی شده اند.

(۹) نصف النهار را تعریف کنید؟ نصف النهارها نیم دایره های فرضی هستند که از قطب شمال تا قطب جنوب کشیده شده اند و طول مساوی دارند.

(۱۰) نصف النهار مبدأ را تعریف کنید؟ برای درجه بندی نصف النهارها، نصف النهاری را که از رصدخانه «گرینویچ» در شهر لندن عبور میکند، به عنوان نصف النهار مبدأ انتخاب کرده اند.

نکته: نصف النهار مبدأ و امتداد آن در سوی دیگر کره، زمین را به دو نیمکره ی مساوی شرقی و غربی تقسیم کرده است. نصف النهار مبدأ صفر درجه و نصف النهارهای دیگر از ۰ تا ۱۸۰ درجه غربی و ۱۸۰ درجه شرقی درجه بندی شده اند؛ زیرا محیط زمین ۳۶۰ درجه است

(۱۱) (فعالیت ۳) ایران در نیمکره ی شمالی قرار دارد یا نیمکره ی جنوبی؟ نیمکره ی شرقی یا

نیمکره غربی؟ چگونه میفهمید؟ نیمکره ی شمالی و نیمکره ی شرقی . با توجه به موقعیت ایران نسبت به مدار استوا و نصف النهار مبدأ

ص ۶

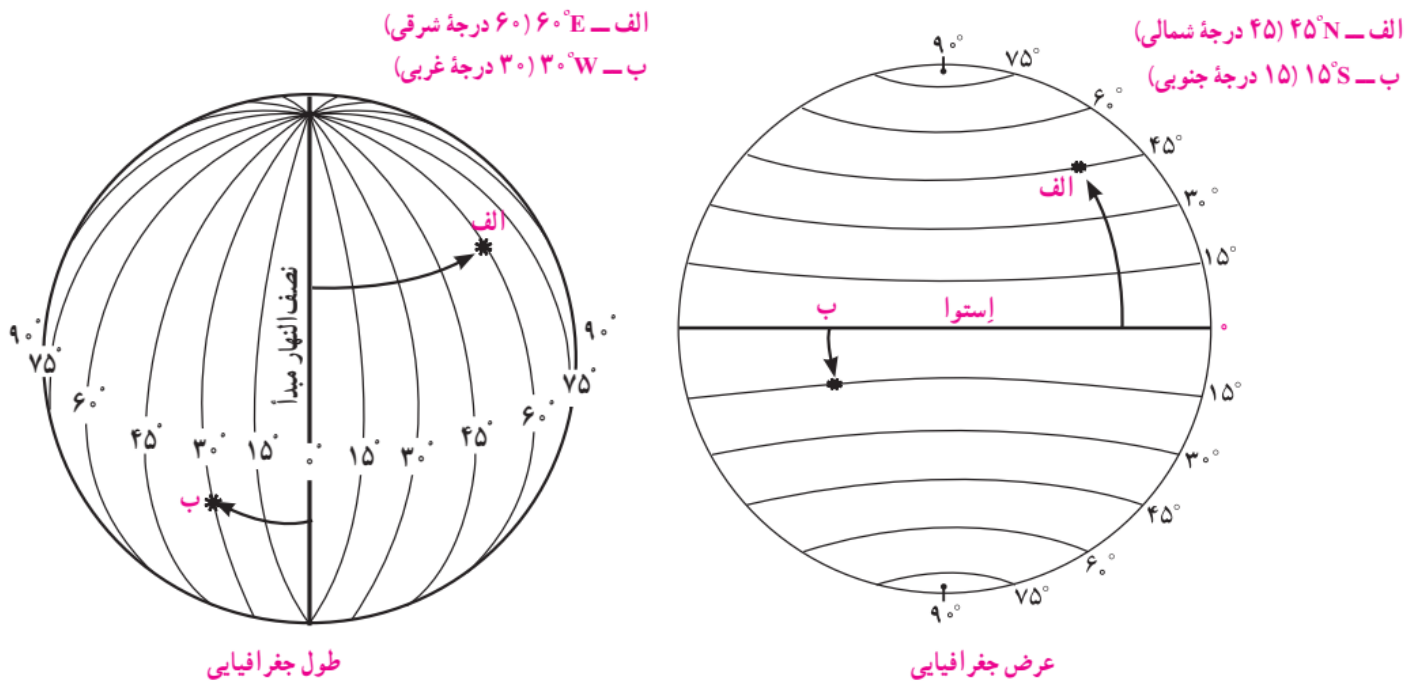
(۱۲) مختصات جغرافیایی را تعریف کنید؟ هر نقطه از کره ی زمین روی یک مدار و یک نصف النهار مشخص قرار دارد که به آنها مختصات جغرافیایی آن نقطه میگویند.

(۱۳) طول جغرافیایی را تعریف کنید؟ طول جغرافیایی هر مکان عبارت است از فاصله آن مکان با نصف النهار مبدأ برحسب درجه

(۱۴) عرض جغرافیایی را تعریف کنید؟ عرض جغرافیایی هر مکان عبارت است از فاصله آن مکان با مدار استوا برحسب درجه

نکته: برای نوشتن طول و عرض جغرافیایی، از علائم اختصاری N (شمالی)، S، (جنوبی)، E، (شرقی) و W (غربی) استفاده میشود.

۱۵) مختصات نقاط الف و ب در دو شکل زیر را بنویسید.

۱۶) **فعالیت ۵) ب** سه مکانی را که روی یک مدار قرار دارند، در نظر بگیرید و بگویید آیا این

سه مکان عرض جغرافیایی یکسانی دارند؟ چرا؟ بله زیرا فاصله ی آنها از مدار استوا یکی است
 پ) سه مکانی را که روی یک نصف النهار قرار دارند، در نظر بگیرید و بگویید آیا این سه
 مکان طول جغرافیایی یکسانی دارند؟ چرا؟ بله زیرا فاصله ی آنها از نصف النهار مبدأ یکی است

ص ۲

۱۷) چند نمونه از ابزارهای اولیه تعیین مکان و مسیر را بنویسید؟ استفاده از ستارگان و اسطرلاب ،

تهیه نقشه های اولیه و سپس استفاده از قطب نما،

نکته: تلاش برای مسیریابی و تعیین مکان با روشهای دقیق که در هر شرایطی بتوان با کمک آن عملیات ناوبری را انجام داد، در دهه های اخیر منجر به استفاده از ماهواره برای تعیین موقعیت های مکانی گردید.

۱۸) **ناوبری ماهواره ای را تعریف کنید؟** روشی جدید است که در آن از چندین ماهواره برای ارائه

موقعیت و جهت جغرافیایی و مسیر حرکت استفاده میشود. مبنای کار این قبیل سیستمها بر پایه امواج رادیویی است که بین ماهواره و گیرنده های مختلف، رد و بدل میشود.

نکته: شهر مکه در کشور عربستان و در جنوب غربی ایران واقع است. بنابراین، در ایران ما به سمت جنوب غربی نماز می خوانیم و هرگاه میخواستیم جهت قبله را پیدا کنیم، ابتدا جهت جنوب را جستجو می کنیم و سپس به سمت غرب متمایل می شویم